SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/4203
Dok.nr:	26/27614
Arkiv:	FA-P50
Saksbehandler:	Viktor Johnsen
Dato:	02.09.2026

Drøftingssak - Forslag til høringsinnspill til ny ruteplan for Kystruten Bergen - Kirkenes

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
D - 004/26	Kommunestyret	24.09.2026

Kommunestyret VEDTAK:
Kommunestyret slutter seg til forslag til høringsuttalelse fra Sortland Kommune til "Høring - forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen - Kirkenes"

Godstransport: Kystruten brukes av hele regionen til transport av forskjellige varer. Som stor fiskeriregion er vi avhengige av at regularitet,laste og lossetid tilpasses liggetid i havna. Bø, Øksnes og Sortland kommuner mener bestemt at liggetid bør økes til 45 minutter på sydgående seiling.

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret slutter seg til forslag til høringsuttalelse fra Sortland Kommune til "Høring - forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen - Kirkenes"

Nye opplysninger

Kommunestyret behandling - 24.09.2026 - D-004/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Tilleggsforslag, foreslått av Einar Mårstad, Høyre

Tileggspunkt;

Godstransport: Kystruten brukes av hele regionen til transport av forskjellige varer. Som stor fiskeriregion er vi avhengige av at regularitet,laste og lossetid tilpasses liggetid i havna. Bø, Øksnes og Sortland kommuner mener bestemt at liggetid bør økes til 45 minutter på sydgående seiling.

Det er 26 representanter til stede i møtet.

Votering:
Kommunedirektørens innstilling inkl. tilleggsforslaget fra H enstemmig vedtatt

Kommunestyret D - 004/26 VEDTAK:
Kommunestyret slutter seg til forslag til høringsuttalelse fra Sortland Kommune til "Høring - forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen - Kirkenes"

Godstransport: Kystruten brukes av hele regionen til transport av forskjellige varer. Som stor fiskeriregion er vi avhengige av at regularitet,laste og lossetid tilpasses liggetid i havna. Bø, Øksnes og Sortland kommuner mener bestemt at liggetid bør økes til 45 minutter på sydgående seiling.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Samferdselsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen - Kirkenes med sikte på å sikre et bedre transporttilbud til lokalbefolkningen og næringslivet. Forslaget til ruteplan følger opp en utredning gjennomført av Oslo Economics, som også har vært gjenstand for høring. Samferdselsdepartementet inviterer alle relevante aktører, organisasjoner og enkeltpersoner til å gi innspill til ruteplan

Forslag til høringsuttalelse – Ny ruteplan for Kystruten Bergen–Kirkenes fra Sortland Kommune

Sortland kommunes vurdering av foreslåtte ruteendringer

Sortland kommune er positiv til tiltak som kan bidra til et effektivt, forutsigbart og bærekraftig transportsystem langs kysten. Samtidig mener vi at den foreslåtte reduksjonen i liggetid ved sørgående anløp i Sortland vil ha negative konsekvenser for lokalsamfunnet, næringslivet og reiselivet i Vesterålen.

Når det gjelder nordgående anløp, vurderes konsekvensene for passasjertrafikken som begrensede. Anløpet skjer sent på natten, og passasjerene benytter i liten grad dette stoppet til å besøke Sortland sentrum eller lokale attraksjoner. Liggetiden er økt med 5 minutter, og vi antar at konsekvensene for passasjertrafikk og godslogistikk vil være relativt små.

For sørgående anløp er situasjonen en annen. Dette anløpet skjer midt på dagen, fra kl. 12.30 til 13.00, og gir passasjerene en mulighet til å oppleve Sortland og Vesterålen. Erfaringen er at mange benytter liggetiden til å gå i land for å besøke sentrum, Sortland kirke, kafeer, restauranter og butikker. Selv korte landbesøk bidrar til lokal verdiskaping gjennom handel og bruk av servicetilbud.

Forslaget om å redusere liggetiden fra 30 til 20 minutter vil i praksis gjøre det langt mindre attraktivt for passasjerene å gå i land. Når man tar hensyn til tiden det tar å forlate skipet og returnere om bord innen avgang, vil det være svært begrenset tid igjen til å besøke sentrum. Resultatet kan bli at mange velger å bli om bord, noe som reduserer den direkte omsetningen for handel, serveringssteder og andre servicebedrifter i Sortland.

En av de mest populære utfluktene i regi av Kystruten er opplevelsesturen med buss fra Harstad til Sortland. Her kan passasjerene gå av i Harstad og ta buss videre til Sortland for påstigning. Mange av passasjerene benytter dette tilbudet, og bruker tiden på Sortland til å oppleve byen. Ved kortere anløpstid på Sortland vil kvaliteten på denne opplevelsen bli redusert, og verdien av utflukten for både passasjerene og lokalt næringsliv svekkes.

På lengre sikt kan dette også få større konsekvenser for reiselivsnæringen. Kystruten fungerer som et viktig utstillingsvindu for kystsamfunnene den besøker. For mange passasjerer er et kort besøk første møte med Sortland og Vesterålen. Positive inntrykk skaper interesse for å komme tilbake som individuelle reisende og tilbringe flere dager i regionen. Dersom muligheten til å oppleve Sortland reduseres, svekkes også kommunens synlighet som reisemål. Dette kan på sikt føre til færre gjester, lavere omsetning i reiselivsbedriftene og mindre grunnlag for videre utvikling av lokalt næringsliv.

Besøkende som går i land på Sortland bidrar ikke bare til omsetning i butikker og serveringssteder. De skaper også aktivitet for transportnæringen, kulturtilbud, turistinformasjon, lokale attraksjoner og andre besøksbaserte virksomheter. Selv mindre kjøp fra et stort antall passasjerer gjennom året utgjør samlet sett viktige bidrag til lokal verdiskaping. En reduksjon i antall passasjerer som går i land vil derfor kunne få negative ringvirkninger for flere deler av næringslivet i regionen.

Redusert liggetid vil også kunne påvirke havneområdet og lokale leverandører som er knyttet til skipenes anløp. Kortere tidsmarginer gir mindre fleksibilitet ved lasting og lossing, håndtering av forsyninger og gjennomføring av havneoperasjoner. Selv om reduksjonen isolert sett kan fremstå som begrenset, vil summen av slike innstramminger kunne påvirke både effektiviteten og verdiskapingen knyttet til anløpene.

Avgang før oppsatt tid

Sortland kommune mener at skipene ikke bør kunne forlate kai før oppgitt avgangstid, selv om alt gods og alle passasjerer er tatt om bord. Oppgitte ankomst- og avgangstider må være forutsigbare for både reisende, næringsliv og havn. Dersom skipet gis anledning til å gå tidligere enn oppsatt avgangstid, vil dette i praksis ytterligere redusere tiden passasjerene har tilgjengelig på land, og dermed forsterke de negative konsekvensene for lokalsamfunnet og næringslivet.

Separate sommer- og vinterruter

Sortland kommune ser positivt på at det vurderes separate sommer- og vinterruter dersom dette kan bidra til økt regularitet og bedre fleksibilitet i ruteplanen. Eventuelle tidsgevinster som oppstår ved lengre opphold i Ålesund om vinteren bør imidlertid benyttes til å styrke robustheten i ruten og opprettholde eller forbedre liggetidene ved sentrale anløpshavner.

For Sortland er det særlig viktig at en eventuell vinterrute ikke medfører ytterligere reduksjoner i liggetid eller tilgjengelighet. Fleksibiliteten som oppnås gjennom sesongtilpasninger bør brukes til å ivareta lokalsamfunn, næringsliv og reiseliv langs kysten.

Andre forhold

Sortland er regionsenter i Vesterålen og har et variert handels-, service- og kulturtilbud som betjener hele regionen. Kystrutens anløp representerer derfor en verdi som går utover selve transportfunksjonen.

Ved vurderingen av fremtidige ruteendringer bør det tas hensyn til de samfunnsøkonomiske ringvirkningene anløpene skaper. For Sortland bidrar Kystruten til:

- Omsetning i handels- og servicenæringen.
- Aktivitet for serveringssteder og opplevelsesbaserte virksomheter.
- Profilering av Sortland og Vesterålen som reisemål.
- Rekruttering av fremtidige turister som vender tilbake til regionen.
- Aktivitet knyttet til havnedrift og lokale leverandører.

Selv relativt små reduksjoner i liggetid kan få større konsekvenser enn det som fremkommer ved en isolert vurdering av ruteplanen.

Konklusjon

Sortland er regionsenter i Vesterålen og har et variert handels- og tjenestetilbud som er avhengig av god tilgjengelighet og synlighet. Vi mener derfor at liggetiden ved sørgående anløp minimum bør

opprettholdes på dagens nivå, og at det helst bør vurderes en utvidelse til minimum 45 minutters liggetid.

Dette vil bidra til å sikre lokal verdiskaping, opprettholde Sortlands rolle som vertskapsby og gi reisende en reell mulighet til å oppleve byen og regionen. Sortland kommune anbefaler derfor at den foreslåtte reduksjonen i liggetid ved sørgående anløp ikke gjennomføres. Tvert imot bør liggetiden styrkes som et virkemiddel for å opprettholde aktivitet, reiseliv og næringsutvikling i Vesterålen.

Vedlegg:
Høring - Forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen - Kirkenes